Lieta nr.C30536018

Lietvedības nr.C5360-18/14

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

2018.gada 22.augustā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese K.Zdanovska

ar sekretāri A.Taškovu

piedaloties advokātei A.Rektiņai

izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 8, civillietu /pers. A/ vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ (turpmāk tekstā – prasītājs) 2018.gada 3.aprīlī iesniedza tiesā vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. B/ (turpmāk tekstā – atbildētāja) par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu bērna uzturam norādot, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 14.janvāra spriedumu no prasītāja atbildētājas labā tika piedzīti uzturlīdzekļi meitas /pers. C/, dzimušas 2004.gada 10.septembrī, uzturam LVL 200 apmērā (kas atbilst EUR 284,57 apmērā) mēnesī. Taču ņemot vērā prasītāja mantisko stāvokli, puses mutiski vienojās, ka prasītājs maksās līdzekļus meitas uzturam valsts noteiktajā minimālajā apmērā un iespēju robežās palīdzēs apmaksāt lielākus pirkumus meitas vajadzībām. Šo vienošanos puses pildīja. Taču 2018.gada februārī atbildētāja nodeva izpildei augstākminēto spriedumu par laika periodu no 2009.gada janvāra. Līdz ar to parāda dzēšanai prasītājam nākas pārdot savu īpašumu un ģimenes dzīvesvietu – dzīvokļa īpašumu /adrese/.

Prasītājs uzskata, ka ar tiesas spriedumu piedzītā summa ir nesamērīgi liela salīdzinot ar prasītāja ienākumiem un mantisko stāvokli. Kā arī kopš 2009.gada situācija ir būtiski mainījusies, jo prasītāja uzņēmējdarbības projekts nerealizējās, un prasītājs strādāja gadījuma darbus ārvalstīs.

Kopš 2018.gada marta prasītājs strādā SIA "/Nosaukums/" un darba alga sastāda EUR 560 apmērā mēnesī.

2010.gada 30.jūlijā prasītājs reģistrēja laulību ar /pers. D/ un 2016.gada 13.novembrī laulībā dzimis dēls /pers. E/. Prasītāja laulātā atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā. Līdz ar to šobrīd prasītājs sava materiālā stāvokļa dēļ nevar sniegt līdzekļus meitas uzturam norādītajā apmērā.

Prasība pamatota uz Civillikuma 179.pantu. Prasītājs lūdz samazināt piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru no prasības iesniegšanas brīža līdz valstī noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram, t.i. EUR 129 apmērā, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumos tiesai norāda, ka šķirot laulību prasītājs pats piedāvāja sniegt līdzekļus meitas uzturam LVL 200 apmērā mēnesī. Prasītājs labprātīgi līdzekļus sniedza nepilnā apmērā. Šobrīd uzturlīdzekļu parāds sastāda EUR 18148,65 apmērā.

Atbildētāja ar bērniem prasītāja rīcības dēļ šobrīd ir palikusi bez dzīvesvietas, jo izsolē tika realizēts dzīvoklis, kurā dzīvo atbildētāja, kura ½

domājamā daļa piederēja prasītājam.

Prasītājs ir darba spējīgā vecumā un var strādāt un gūt papildus ienākumus. Kā redzams no sociālajiem tīkliem prasītājs piedalās drifta sacensībās kā profesionāls sportists, kā arī kopā ar ģimeni dodas ārzemju ceļojumos un izklaidējas. Bez tam uzturlīdzekļu parāda dzēšanai prasītājs ik mēnesi tiesu izpildītājam veic maksājumus EUR 2000 apmērā. Līdz ar to atbildētājas ieskatā prasītāja ienākumi un materiālais stāvoklis ir tāds, lai varētu veikt uzturlīdzekļu maksājumus ar tiesas spriedumu noteiktajā apmērā. Lūdz nesamazināt no prasītāja piedzīto uzturlīdzekļu apmēru meitas uzturam.

Prasītāja pārstāve tiesas sēdē prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītā pamata, papildus paskaidroja, ka prasītājs šobrīd strādā patstāvīgu darbu Latvijā un ienākumi sastāda EUR 560 apmērā mēnesī. Prasītājam ir jāveic ikmēneša kredīta maksājumi EUR 125 apmērā par dzīvokli, kurā dzīvo prasītāja ģimene. Uzturlīdzekļu parādu prasītājs maksā no aizņemtiem līdzekļiem. Lūdza prasību apmierināt.

Atbildētāja tiesas sēdē prasību neatzina uz rakstveida paskaidrojumos norādītā pamata, papildus paskaidroja, ka prasītājs nodarbojas ar automašīnu tirdzniecību, t.i. neoficiāli gūst ienākumus. Prasītājam ir dārgs vaļasprieks - drifts. Prasītājs pret meitu izturējās ļoti labi un piedalījās viņas uzturēšanā, taču pēdējā laikā prasītājs vairs nekontaktējas ar meitu. Meitenei ir veselības problēmas. Prasītājs sniedza meitas uzturam līdzekļus EUR 120 apmērā, kā arī iegādājās apģērbu. Atbildētājas ienākumi ir EUR 370 apmērā mēnesī. Atbildētājas apgādībā ir vēl divi nepilngadīgi bērni, kuru tēvs sniedz līdzekļus viņu uzturam. Lūdza prasību noraidīt.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26}panta trešās daļas nosacījumiem lietā 2018.gada 20.jūlijā sastādīts saīsinātais spriedums. 2018.gada 25.jūlijā no atbildētājas saņemts sprieduma sastādīšanas lūgums.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies prasītāja pārstāves un atbildētājas paskaidrojumus, uzskata prasību par daļēji pamatotu un apmierināmu.

Lietā nav strīda, ka pušu kopīgais bērns /pers. C/, dzimusi 2004.gada 10.septembrī, dzīvo kopā ar atbildētāju.

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 14.janvāra spriedumu lietā nr.C301289808 no prasītāja atbildētājas labā piedzīti uzturlīdzekļi meitas /pers. C/ uzturam LVL 200 apmērā mēnesī, sākot no 2009.gada 14.janvāra līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Prasītājs iesniedzis prasību par tiesas piespriesto uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu pamatojoties uz Civillikuma 179.panta pirmo daļu.

Atbilstoši spēkā esošajai tiesu praksei – Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr.SKC – 556 prasītājs kā uzturlīdzekļu maksātājs ir tiesīgs celt tiesā prasību par ar tiesas spriedumu piedzītā uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu, mainoties apstākļiem, kas ietekmē maksājuma apmēru (Civillikuma 177., 179.pants).

Līdz ar to prasītājam jāiesniedz pierādījumi, ka ir mainījušies apstākļi attiecībā uz prasītāja mantisko stāvokli, kas atbilstoši Civillikuma 179.panta pirmajai daļai ir viens no kritērijiem nepilngadīgā bērna uzturam nepieciešamo līdzekļu apmēra noteikšanai. Vai arī mainījušās bērna vajadzības, kas atbilstoši Civillikuma 177.panta trešās daļas nosacījumiem ir kritērijs bērna uzturam nepieciešamo līdzekļu apmēra noteikšanai.

Bez tam, Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 12.maija spriedumā lietā nr.SKC-511/2010 norādīts, ka Ministru kabineta noteikumos noteiktais minimālai slieksnis piedzenams, tikai tad, ja atbildētājam ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja vai invaliditāte, kad viņš objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekošā apmērā.

Prasītājs, kā uzturlīdzekļu maksātājs, lūdzis samazināt piedzīto uzturlīdzekļu apmēru no EUR 284,57 apmērā mēnesī līdz minimālajam uzturlīdzekļu apmēram, ko nosaka Ministru kabinets, t.i. EUR 129 apmērā.

Kā pierādījumus par savu materiālo stāvokli prasītājs ir iesniedzis 2018.gada 2.marta Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas, ka par prasītāju laikā no 2009.gada janvāra līdz 2018.gada martam valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas nav reģistrētas un apdrošināšanas periodi nav reģistrēti; 2018.gadā martā darba ienākumi sastāda EUR 532 apmērā. Atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta informācijai prasītājs no 2018.gada 2.marta nodarbināts SIA "/Nosaukums/". Prasītājs kopš 2010.gada 30.jūlija sastāv laulībā ar /pers. D/ un laulībā 2016.gada 13.novembrī dzimis dēls /pers. E/. Bez tam prasītājam pieder nekustamais īpašums – dzīvoklis /adrese/, attiecībā uz kuru reģistrēta hipotēka, un vērsta piedziņa pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 14.janvāra sprieduma lietā nr.C301289808 par uzturlīdzekļu piedziņu.

Kā tiesas sēdē paskaidroja prasītāja pārstāve un kā redzams no prasītāja konta pārskata prasītājs kopš 2018.gada februāra nav veicis atbildētājai uzturlīdzekļu maksājumus, veic maksājumus tiesu izpildītājam J.Lazdānam uzturlīdzekļu parāda dzēšanai ik mēnesi EUR 2000 apmērā. Kā arī atbildētāja vidējie ikmēneša ienākumi sastāda EUR 560 apmērā.

Tiesai netika iesniegti nekādi pierādījumi, ka prasītājam būtu kādi īpaši apstākļi – darba nespēja, vai citi, kas liegtu viņam strādāt algotu darbu un gūt atbilstošus ienākumus. Līdz ar to tiesas ieskatā nav pamata samazināt no prasītāja piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru līdz minimālajam apmēram, ko nosaka Ministru kabinets.

Attiecībā uz atbildētājas materiālo stāvokli noskaidrots, ka atbildētājas apgādībā bez pušu kopīgā bērna ir vēl divi nepilngadīgi bērni. Kā

paskaidroja pati atbildētāja šo bērnu uzturam bērnu tēvs labprātīgi sniedz līdzekļus. Atbildētājas un bērnu kopīgā dzīvesvieta bija /adrese A/. Minētā dzīvokļa ½ domājamās daļas īpašnieks bija prasītājs un kā norāda atbildētāja, sakarā ar parādiem īpašums tika pārdots izsolē, līdz ar to atbildētāja un nepilngadīgie bērni zaudēja savu dzīvesvietu. Atbildētāja norāda, ka viņas ikmēneša ienākumi sastāda EUR 370 apmērā.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Nosakot uzturlīdzekļu apmēru tiesa ņem vērā arī ANO Konvencijas par bērnu tiesībām 27.panta pirmo daļu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu, 24.panta pirmo daļu.

Nosakot uzturlīdzekļu apmēru bērnam, tiesai jāsamēro bērna vajadzības un abu vecāku mantas stāvoklis. Tiesai atbilstoši tiesu prakses atziņām un izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar pušu paskaidrojumiem jānoskaidro:

- uzturam nepieciešamā summa, lai vislabāk nodrošinātu bērna intereses;

- jāizvērtē vecāku mantas stāvoklis (gan esošie, gan iespējamie ienākumi) un spēja pieprasīto summu segt;

- šo summu jāsadala proporcionāli katra vecāka mantiskajam stāvoklim, ievērojot katra vecāka ieguldījumu bērna uzturēšanai (sk. Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 25.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-1391/2012).

Kaut arī atbildētāja nav norādījusi konkrētas izdevumu pozīcijas, kas nepieciešamas nepilngadīgās meitas uzturam, uzturlīdzekļu EUR 284,57 apmērā mēnesī nepieciešamība atzīta ar tiesas spriedumu par uzturlīdzekļu piedziņu.

Tiesai nav pamata apšaubīt izdevumu, kas nepieciešami izdevumiem par pārtiku, mājokli, apģērbu, apaviem, higiēnas precēm, skolas precēm, kultūras un sporta pasākumiem, medicīnas un citiem neparedzētiem izdevumiem, nepieciešamību un esamību. Tiesa atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta pirmās daļas nosacījumiem atzīst šos faktus par vispārzināmie, kas nav jāpierāda. Taču tiesa atzīst, ka šo izdevumu apmērs samērojams ar bērna vecāku reālajām iespējām.

Tiesa atzīst, ka prasītāja mantiskais stāvoklis kopš 2009.gada 14.janvāra ir pasliktinājies, jo izsolē pārdots prasītājam piederošais īpašums, prasītāja apgādībā ir vēl viens nepilngadīgs bērns, bez pušu kopīgā bērna, kā arī prasītājam ir jāsedz uzturlīdzekļu parāds atbildētājai par pušu kopīgā bērna uzturēšanu. Līdz ar to tiesa atzīst, ka samazināms no prasītāja piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs no EUR 284,57 apmērā mēnesī līdz EUR 180 apmērā mēnesī.

Sakarā ar to, ka Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga var mainīties un ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši bērna vecumam.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktu katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus, kas bērnam no septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz astoņpadsmit gadu vecuma sasniegšanai – 30 procentu apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas."

Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka prasītāja prasība par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu apmierināma daļēji piedzenot no prasītāja atbildētājas labā uzturlīdzekļus nepilngadīgās meitas /pers. C/ uzturam EUR 180 apmērā mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot ar sprieduma spēkā stāšanās dienu un līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Kā arī atsaucama pēc izpildes uzturlīdzekļu piedziņa pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 14.janvāra sprieduma civillietā Nr.C301289808.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar ANO Konvencijas par bērnu tiesībām 27.panta pirmo daļu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu, 24.panta pirmo daļu, Civillikuma 177., 179.pantu un Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195.pantu, tiesa

nosprieda:

apmierināt daļēji /pers. A/ vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. B/ par nepilngadīgās /pers. C/ uzturam piedzīto uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu un samazināt ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 14.janvāra spriedumu civillietā Nr.C301289808 piedzīto uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, /pers. B/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 180 euro (viens simts astoņdesmit euro) apmērā mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot ar sprieduma spēkā stāšanās dienu un līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Ar sprieduma spēkā stāšanās brīdi atsaukt pēc izpildes uzturlīdzekļu piedziņu pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 14.janvāra sprieduma civillietā Nr.C301289808.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese K.Zdanovska